

ne bi zamogel dobiti od tod premoga, kojega bo tujec v tujino izvažal.

Kmetijstvo.

Izreja in krma molzne govedi.

Mlekarstvo ni le najlepše, ampak tudi najhitrejše sredstvo, s katerim zamoremo živinorejo bolj dobičkonosno storiti. Podlaga dobremu mlekarstvu je umna živinoreja. Naloga kmetovalca je torej, izrejevati dobro molzno goved; pri tem pa seveda ne sme prezirati onih lastnosti živali, koje so mu znamenje lahkega in hitrega opitanja. Ko bo krava postala za molžo slabēja, je treba tedaj misliti na njeno primerno opitanje in prodajo.

Kljub vsej naši slabi živinoreji, se nahaja v naših čedah precej dobrih molznic, kar priča, da je dana vsakemu govejemu rodu moč, izrediti izmed svoje sredine dobre plemenite molznice. Žalibog, da se ta moč radi nepravilnega plemenjenja in reje pozgubi poprej, predno se do dobrega utrdi.

Izvolitev plemenskih živali z ozirom na dobre lastnosti je vsikdar najimenoitnejši pogoj umni živinoreji. Rečeno velja posebno pri živalih moškega spola, ker oni prenašajo svoje lastnosti na največ potomcev. In ravno pri izbiri plemenskih bikov grešijo naši gospodarji najbolj in za podedovane lastnosti se še pa niti ne zmenijo. Sicer je že to precejšen napredek v živinoreji, ako se plemenske krave in biki dobrih, skušenih plemen upeljujejo, uspeh bode pa le tedaj popoln, ako kmetovalci za utrjenje nove krvi sami vse potrebno store, ter vzgledno izrejajo svojo živino.

Pri volitvi plemenskega bika moramo gledati, da je dobrega plemena, ter da ima kolikor mogoče vsa dobra zunanja znamenja, katere zahteva umna živinoreja. In ta znamenja so: Širok zadnji, pa lahek prednji del; tanka koža in primerno drobni rogovi, bister pogled in krotka kri. Ako si kmetovalec bika izredi sam, naj si izbere zato najboljše tele in sicer od take krave, ki mu je po dobrih lastnostih najbolj znana; isto velja tudi o izreji dobrih molznic.

Kar se tiče zunanjih razmer dobre molznice, velja sledeče: Iz velike posode izteče veliko in zato je vime najznamenitnejše znamenje. Koliko bolj na široko se vime po trebuhu razprostira in kolikor bolje se vidijo takozvane mlečne žile, toliko več mleka je pričakovati. Koža dobre molznice je tanka, dlaka svetla, kosti in rogovi drobni, život pa okrogel. Kar se tiče velikosti krav, skušnja uči, rediti pleme srednje velikosti in teže.

H krmljenju molzne govedi dodamo še sledeče: Mladi govedi naj se vsaj do končanega prvega leta k senu ali otavi daje razdrobljeno žito ali sočivje, ker to razvoj mladega zelo pospešuje.

Krma molzne živine mora biti zadostna, nikdar pa tolika, da bi se krave pričele debeliti. Kmetovalec krmi seveda le s tem, kar ima, dobrega sena pa molznim kravam nikdar ne sme manjkati, ampak naj znaša vsaj četrtno cele krme. Zelo kislá ali gnjila krma molznim kravam vedno škoduje. Tudi sol se zmiraj potrebuje, in to temveč, čim težje je krma prebavljiva. Vsa prememba krme naj se polagoma vrši.

Pri krmljenju naj vlada vsikdar in povsod največji red in snaga. Posebno naj ne primanjkuje zdrave pitne vode.

Kmetijske raznoterosti.

Sčim se čebelam odpravijo uši. Najpriprostejše sredstvo, čebelam odpraviti uši, je tobakov dim. Čebele se dobro zakade in uši odpadejo ter se potem odstranijo iz panja.

Vinska pokušnja v Krškem. Letošnje leto se je pridelalo v krškem političnem okraju obilo in prav dobrega mošta. Da se širše občinstvo o dobroti tega pridelka prepriča, priredi krška kmetijska podružnica v nedeljo in ponedeljek, dne 23. in 24. novembra 1902, vinsko pokušnjo v Krškem. Na tej pokušnji bode mnogo vina iz vseh občin in vinskih leg krškega političnega okraja. Vljudno se torej vabijo vsi oni, ki potrebujejo dobrega naravnega vina, da se te pokušnje udeležijo. Stem jim bo dana ugodna prilika, da brez izgube časa lahko takoj sklenejo kupčijo, ali se vsaj seznanijo z različnimi vinogradniki ter spoznajo vina iz različnih leg. Dopoldne bodo tudi poučna predavanja o kletarstvu. Ta pokušnja bo v telovadnici in v drugih spodnjih prostorih meščanske šole. Dotičniki, ki nameravajo svoja vina (nova in stara) razstaviti, naj takoj naznanijo kmetijski podružnici v Krškem svoje ime, priimek, bivališče in kraj, kjer imajo vinograde, odnosno od koder je dotično vino; to zaradi tega, da se morejo pravočasno napraviti primerne tablice ter da se ve glede prostora še pravočasno potrebno ukreniti. Vino pa morajo prinesiti v Krško najkasneje do sobote dne 21. t. m. dopoldne. Izročiti ga je pri županstvu v Krškem. — Pripomni se še, da se pokušnja prične že ob 1/2 2. popoldne ter da bodo iz prijaznosti točile krške in leskovške gospodične. Za vsak kozarec bode plačati 5 h. Dobivali se bodo kuponi po 1 K. — V nedeljo ob 10. dopoldne se bodo razdelile v šolskem prostoru meščanske šole vse one diplome, ki jih je presojevalni odbor prisodil na grozdni razstavi. Obdarovanci se opozarjajo, naj se ob določeni uri tam snidejo. Pristop imajo vsi posestniki, ker bo obenem z razdelitvijo tudi poučen govor. Diplome dobe tudi oni, ki so dobili darila (ne denar) in kolajne.

»Poljedelstvo« je naslov knjigi, ki jo je letošnje leto dala družba sv. Mohorja svojim udom kot književni dar. Knjigo je spisal g. V. Rohrman, strokovni učitelj na kmetijski šoli v Grmu. Ta knjiga je tretji snopič večjega dela in zavzema »posebno poljedelstvo«, t. j. pouk o pridelovanju kmetijskih rastlin, o obdelovanju travnikov in pašnikov. Izborna in temeljito sestavljeni spis bo dobro došel našim gospodarjem, katerih večina še zelo starokopitno gospodari in more zato iz te knjige posneti polno najboljših poukov, ki bodo mnogo pripomogli k dobičkonosnejšemu kmetovanju. Če mi na tem mestu to novo knjigo omenjamo, ne storimo to zaradi tega, da bi jo v nakup priporočali, saj menda pri nas vendar ni nobenega gospodarja več, ki bi ne bil ud družbe sv. Mohorja in ima torej knjigo takó že v rokah, a omenjamo jo zato, da opozarjamo na njeno vsebino in da ob tej priliki naše gospodarje rotimo, naj knjige ne hranijo na polico ali jo celo zavržejo, temveč naj jo kot